

ελευθέρια

ΞΑΝΘΗΣ

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ

Χρονικό απελευθέρωσης της Ξάνθης

Σε όλη την διάρκεια των ιστορικών χρόνων η Θράκη, ως γεωγραφική ενότητα, αποτέλεσε πεδίο έντονων διεκδικήσεων, διεργασιών, συγκρούσεων, εποικισμών και δημογραφικών μεταβολών. Κατά συνέπεια αυτής της διαπίστωσης, υπογραμμίζεται η έλξη που άσκησε ειδικά το νοτιοδυτικό τμήμα της ευρύτερης Θράκης, το εκτεινόμενο μεταξύ Νέστου και Έβρου, μετά το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου (Νοέμβριος 1918) τμήμα για το οποίο εκδήλωσαν ενδιαφέρον τόσο οι ηττημένοι Οθωμανοί και οι Βούλγαροι, με πολύ μικρότερες φυσικά δυνατότητες υποστήριξης των διεκδικήσεών τους, όσο και οι Έλληνες λόγω των δικαιωμάτων που απέρρεαν από την δημογραφική σύνθεση της περιοχής αλλά και οι Γάλλοι που επιδίωξαν το καθεστώς του προτεκτοράτου μέσω Εντολής (Mandate).

Αναφερόμενοι ειδικά στην Ξάνθη και στην κοινωνική, πολιτισμική, αρχιτεκτονική και οικονομική άνθησή της, κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ των ετών 1870-1912, με υλικά και πνευματικά κατάλοιπα που επιβιώνουν ως αψευδείς μάρτυρες μέχρι τις μέρες μας, αυτή αποτελεί κοινό τόπο τον οποίο εμφατικά τονίζουν πλείστοι ιστορικοί.

Οι πυκνές εξελίξεις, μετά τις οδυνηρές και πολυαίμακτες συγκρούσεις των Βαλκανικών πολέμων 1912-1913 και του Α΄ Παγκοσμίου 1914-1918, έφεραν και πάλι την Ξάνθη και ολόκληρη την δυτική Θράκη στο ιστορικό προσκήνιο, με ζητούμενο την οριστική επιδίκασή τους. Τούτο θα ήταν το αποτέλεσμα μιας συνάρτησης με τρεις μεταβλητές, που συναρτώντας τες είναι οι εξής: τα συμφέροντα των νικητών Αγγλογάλλων Συμμάχων, τον επιθυμούμενο από εκείνους βαθμό αποδυνάμωσης των ηττημένων Οθωμανών και Βουλγάρων και την εξισορρόπηση των επιμέρους διεκδικήσεων των βαλκανικών χωρών.

Στο πλαίσιο των γεγονότων που ακολούθησαν την Συνθήκη του Neuilly (27 Νοεμβρίου 1919), η οποία πρόβλεπε την εκκένωση της δυτικής Θράκης από τα βουλγαρικά στρατεύματα, η ελληνική ΙΧ Μεραρχία με επικεφαλής τον Υποστράτηγο Γεώργιο Λεοναρδόπουλο, έχοντας στη σύνθεσή της το 25^ο Σύνταγμα Πεζικού (Συνταγματάρχης Μεσσήνης Δημήτριος), το 26^ο Σύνταγμα Πεζικού (Συνταγματάρχης Καϊμπαλής Μιλτιάδης) και το 3/40 Σύνταγμα Ευζώνων (Συνταγματάρχης Πέτσας Κωνσταντίνος) και με την πλειονότητα των ανδρών του σχηματισμού να αποτελούν Ηπειρώτες, έλαβε εντολή να ξεκινήσει την, υπό κακές καιρικές συνθήκες, πορεία προς την Ξάνθη, από το Παρανέστι της Δράμας, όπου ήταν καταυλισμένη.

Για την κατάληψη της περιοχής της Ξάνθης εκ μέρους του Ελληνικού Στρατού και των αντιδράσεων προς αυτήν εκ μέρους του ντόπιου πληθυσμού, αρκετές πληροφορίες λαμβάνουμε από τον ελληνικό ημερήσιο Τύπο. Η εφημερίδα 'Μακεδονία', της 5^{ης} Οκτωβρίου 1919, δημοσιεύει το ανακοινωθέν του Ελληνικού Γενικού Στρατηγείου, εκδοσμένο από το απόγευμα της 4^{ης} του μηνός: «Η Ξάνθη κατελήφθη σήμερον τήν πρωΐαν. Ο Στρατηγός Λεοναρδόπουλος, Διοικητής τής ΙΧ Μεραρχίας εισήλθεν εις τήν πόλιν τήν 10^{ην} και τριάντα πρωινήν μετά του Γάλλου Στρατηγού. Η ύποδοχή του στρατού ήμών εκ μέρους των κατοίκων ύπῆρξεν ένθουσιωδεστάτη. Άπόλυτος τάξις έπικρατεί εις άπασαν τήν περιοχήν». Με επείγον τηλεγράφημα από το Παρανέστι, την 4^η Οκτωβρίου, στις 2μμ ο ανταποκριτής της ίδιας εφημερίδας με τα αρχικά Α.Κ. σημειώνει ότι: «Εισήλθομεν εις τήν Ξάνθην συνοδευόντες τόν στρατηγόν Λεοναρδόπουλον, τὸ έπιτελείον του και τόν πολιτικόν του σύμβουλον πρέσβυν Χαλκιόπουλον. Η γενομένη ύποδοχή ύπῆρξεν άποθωετική. Η πόλις πλείει έν κυανολεύκοις, έν συμπλέγματι μετ' άγγλογαλλικών σημαίων. Τας τιμάς άπένειμεν ή πρώτη φάλαγξ, υπό τόν...», διότι στο σημείο αυτό, η λογοκρισία άφησε κενό στο όνομα του επικεφαλής του πρώτου τμήματος.

Ολοκληρώνοντας το σύντομο χρονικό για τα γεγονότα και τους πρωταγωνιστές της απελευθέρωσης της Ξάνθης, καταλήγουμε συμπερασματικά πως η ελληνική διπλωματική προσπάθεια, υπό την έμπνευση του Ελευθερίου Βενιζέλου, για την δημογραφική ελληνική παρουσία στην δυτική Θράκη είχε, ως γνωστόν, να εξισορροπήσει την ισχυρή αριθμητικά μουσουλμανική αλλά και την βουλγαρική που σαφώς είχε ενισχυθεί εξαιτίας της υπαγωγής της επαρχίας στο Βουλγαρικό κράτος, κατά τα προηγούμενα έτη. Έναντι αυτών η ελληνική πλευρά είχε να αντιτάξει τη μαζική φυγή πληθυσμών λόγω των βουλγαρικών διοικητικών μέτρων και την έντονη οικονομική δραστηριότητα όσο και την αστική σύνθεση των ελληνικών πληθυσμών και, με τις προβολές αυτές, επιχείρησε να αποδείξει την ανάγκη κατακύρωσης της επαρχίας στην Ελλάδα στις συζητήσεις του Συνεδρίου της Ειρήνης, οι οποίες κατέληξαν στην Συνθήκη των Σεβρών που υπογράφηκε στις 28 Ιουλίου/10 Αυγούστου 1920 και προέβλεπε την τελεσίδικη απόδοση στη μητέρα πατρίδα.

Αργότερα, μετά τη Μικρασιατική καταστροφή του 1922 και την παραχώρηση της ανατολικής Θράκης στην Τουρκία, η υπό δραματικές συνθήκες έλευση του μεγάλου ελληνικού προσφυγικού όγκου, κατέστησε, επώδυνα μεν-αναπόδραστα δε πλέον, την δυτική Θράκη και δημογραφικά ελληνική επαρχία, χωρίς όμως ποτέ να απωλέσει τον ψηφιδωτό της χαρακτήρα ο οποίος ήταν και ο συγκριτικός πλούτος της σε όλη την πολύπαθη ιστορία της.

Πρόγραμμα Εκδηλώσεων

ΠΕΜΠΤΗ 1.10.20

Πολυχώρο Σκέψης και Τέχνης Οικία Μάνου Χατζιδάκι

«Χαράγματα Μνήμης», σε συνδιοργάνωση με την Ιερά Μητρόπολη Ξάνθης και Περιθεωρίου. Θα εκτεθεί υλικό από πλούσια φωτογραφικά αρχεία εποχής, που πρόσφεραν και επιμελήθηκαν διακεκριμένοι συλλέκτες της Ξάνθης. Η έκθεση θα παραμείνει ανοιχτή στο κοινό της πόλης από 1 έως 10 Οκτωβρίου 2020

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

11:00-13:00 και 18:00-21:00

Η είσοδος είναι δωρεάν.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2.10.20

Τριήμερος Γενικός σηματολισμός από τις 8 το πρωί της 2^{ης} Οκτωβρίου μέχρι τη δύση του ηλίου της 4^{ης} Οκτωβρίου. Φωταγώγηση Δημοσίων, Δημοτικών καταστημάτων, καθώς και των καταστημάτων Ν.Π.Δ.Δ. και τραπεζών κατά τις βραδινές ώρες της 3^{ης} έως και της 4^{ης} Οκτωβρίου. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα θα φωταγωγηθεί η πόλη της Ξάνθης με τη φροντίδα του Δήμου Ξάνθης.

ΩΡΑ 10:00

Ομιλίες για την Επέτειο της Απελευθέρωσης, στα σχολεία όλων των βαθμίδων.

ΩΡΑ 11:00

Επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώο της πόλης και Κατάθεση Στεφάνων από σχολεία, Προσκόπους, Οδηγούς, αντιπροσωπείες όλων των Οργανώσεων, Συλλόγων, Σωματείων και Ιδρυμάτων. Τιμές θα αποδώσει η φιλαρμονική του Δημοτικού Ωδείου Ξάνθης.

ΩΡΑ 12:00

«Στα βήματα της Απελευθέρωσης»

Σε ανάμνηση της ημέρας απελευθέρωσης πραγματοποιείται συμβολική πορεία

πανηγυρικής πομπής, σε τμήμα από το δρομολόγιο του στρατού που απελευθέρωσε την Ξάνθη.

ΑΦΕΤΗΡΙΑ

Πλατεία Δικαστηρίων

1^η ΣΤΑΣΗ

ΙΝ Θεού Σοφίας, επίδοση 1^{ης} σημαίας απελευθέρωσης στον Μητροπολίτη.

2^η ΣΤΑΣΗ

Λέσχη Αξιωματικών, επίδοση 2^{ης} σημαίας απελευθέρωσης στον Στρατηγό.

3^η ΣΤΑΣΗ

Ρολόι Ξάνθης, επίδοση 3^{ης} σημαίας απελευθέρωσης στο Δήμαρχο και ανύψωση στον ιστό του Ρολογιού Ξάνθης, ως αναπαράσταση του συμβάντος από τον εύζωνα στρατιώτη της 9^{ης} Μεραρχίας την ημέρα απελευθέρωσης.

ΣΑΒΒΑΤΟ 3.10.20

ΩΡΑ 10:00 - 14:30

Δημαρχείο Ξάνθης

2^η Εθελοντική Αιμοδοσία

Ο Δήμος Ξάνθης σε συνεργασία με τον Σύλλογο Εθελοντών Αιμοδοτών «Η ΑΓΑΠΗ» πραγματοποιεί εθελοντική αιμοδοσία. Δίνουμε αίμα εις μνήμη, τιμή και ανάμνηση των προγόνων μας, που θυσιάστηκαν προκειμένου να απολαμβάνουμε εμείς στη σημερινή μας εποχή, τους «καρπούς» των αγώνων τους για την Ελευθερία. Συμμετέχει η κινητή μονάδα αιμοδοσίας του Γενικού Νοσοκομείου Ξάνθης.

ΩΡΑ 19:00

Υποδοχή ιεράς εικόνας

Παναγίας Αρχαγγελιώτισσας

Πανηγυρικός Εσπερινός στον Ιερό Ναό Της Του Θεού Σοφίας, προεξάρχοντας του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου κ.κ. Παντελεήμονος.

ΚΥΡΙΑΚΗ 4.10.20

ΩΡΑ 08:30

Έπαρση Σημαίας στην Κεντρική Πλατεία της πόλης από Σαλπικτή του Δ.ΣΣ.

Ταυτόχρονες Πανηγυρικές Κωδωνοκρουσίες

Την ίδια ώρα, από όλους τους Ιερούς Ναούς της Ξάνθης μια ιστορικού χαρακτήρα, συμβολική πράξη στις εορταστικές εκδηλώσεις για την απελευθέρωση της Ξάνθης. Η δράση συμβολίζει και προβάλλει την πολύτιμη βοήθεια, τη συμπαράσταση και τη συμπόρευση της Χριστιανικής Ορθόδοξης Ελληνικής Εκκλησίας με τους Απελευθερωτικούς Αγώνες της Ξάνθης.

ΩΡΑ 10:30

Επίσημη δοξολογία στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Του Τιμίου Προδρόμου, προεξάρχοντος Του Σεβασμιότατου Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου κ.κ. Παντελεήμωνος. Εκφώνηση πανηγυρικού από την Πηνελόπη Καμπάκη - Βουγιουκλή, Καθηγήτρια Γλωσσολογίας - Κοσμήτορας της Σχολής Κλασικών και Ανθρωπιστικών Σπουδών Δ.Π.Θ.

ΩΡΑ 11:00

Επιμνημόσυνη δέηση στο Ηρώο της πόλης, προεξάρχοντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου, κ.κ. Παντελεήμωνος. Κατάθεση Στεφάνων από τον εκπρόσωπο της Κυβέρνησης, τον Δήμαρχο Ξάνθης, τον Περιφερειάρχη, τον Στρατηγό Δ/κτῆ Δ'ΣΣ, το Δ/ντή Πυροσβεστικής, τον Λιμενάρχη, από το Σύνδεσμο Αναπήρων και Θυμάτων Πολέμου την Ένωση Αποστράτων Αξιωματικών, το Σύνδεσμο Αποστράτων Αστυνομικών Ν. Ξάνθης, τις εφεδροπολεμιστικές οργανώσεις, τον Ε.Ε.Σ. Παράρτημα Ξάνθης κ.λπ. Τιμές θα αποδώσει η φιλαρμονική του Δημοτικού Ωδείου Ξάνθης.

ΩΡΑ 18:00

Υποστολή σημαίας στην Κεντρική Πλατεία της πόλης από Σαλπικτή του Δ.ΣΣ.

Λόγω των έκτακτων μέτρων που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, σας γνωρίζουμε ότι οι φετινές εκδηλώσεις θα γίνουν σύμφωνα με τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις και οι καταθέσεις στεφάνων θα πραγματοποιηθούν με περιορισμένο αριθμό ατόμων για λόγους δημόσιας υγείας και υπό την αυστηρή τήρηση των υγειονομικών διατάξεων.

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΞΑΝΘΗΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΡ. ΤΣΕΠΕΛΗΣ

ελευθέρια
ΞΑΝΘΗΣ
2020

101 χρόνια
απελευθέρωσης

